

Tereza Červenková

Syntaktické a sémantické aspekty ditranzitivní konstrukce se slovesem *give* a událostním předmětem / Syntactic and semantic aspects of a ditransitive construction with the verb *give* and an eventive object

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky, bakalářská práce, květen 2015, 60 stran + příloha

Posudek oponenta

Práce Terezy Červenkové se zabývá řazením předmětů komplementujících sponové *give* s cílem ověřit, jaké slovosledné varianty jsou možné, časté, a jaké faktory řazení předmětů potenciálně ovlivňují.

V teoretické části je definováno ditranzitivní sloveso a typy jeho doplnění, včetně realizačních forem, s kanonickým slovosledem SVOiOd. Dále pak jsou popsány sémantické role Od - na str. 12: *According to Biber et al., (1999: 126) list seven roles (sic) of the direct object* – proč jsou však příklady převážně z Quirk et al. a rolí je uvedeno osm?; sémantické role nepřímého a předložkového předmětu. Oddíl 2.3 uvádí možná řazení předmětů ditranzitivních sloves, 2.4 se zaměřuje na popis událostního předmětu (jaká je funkce příkladu na konci str. 16?). Pro empirickou část práce je důležitá klasifikace typů událostních předmětů vzhledem k alternacím slovosledu (2.4.3).

Empirická část je založena na stu příkladech získaných z BNC vytříděním výskytů *give* s událostním doplněním (str. 22 - co je míněno pojmem *idiomatic expressions?*, lze u typu 5) na str. 22 blíže specifikovat o jakou odchylku se jedná?). Získané příklady jsou členěny a popsány podle realizovaného slovosledu, kdy dle očekávání nejpočetnější skupinou jsou věty s řazením SVOiOd, jež jsou dále tříděny dle typů možné alternace. Je otázkou, zda je ve 4.1.1.1 vhodné uvažovat o prvním typu, když většina příkladů do této skupiny zařazených mu striktně vzato neodpovídá (str. 24-26, např. *to give the drama momentum*). V čem je příklad 7 na str. 25 problematický? Je u příkladu 13 na str. 26 možný alternativní slovosled? Autorka také (bez předchozího varování ☺) zavádí další (pátý) typ – *nouns relating to sight*, na základě alternace se slovesem s předložkou *at* –, který vzápětí přejmenovává na *facial expressions*. U většiny případů s uvedeným řazením je událostní předmět uveden neurčitým členem.

U řazení SVOOprep převažují předměty druhého typu. Tři případy prvního typu opět spíše představují specifickou, obtížněji pojednatelnou skupinu (viz předchozí kapitola) - u př. 31 (na str. 32) se zdá, že *give* má až kauzativní význam (což by možná stálo za zvážení i u některých příkladů na str. 25). S podobnými definičními obtížemi se autorka musí potýkat i u příkladů typu *signal, mark, lecture* na str. 33 – je otázkou, zda takové nekanonické příklady spíše neřadit do zvláštní skupiny. Rozložení typů s tímto slovosledem opět odpovídá i distribuce determinátorů. Str. 36, př. 40 – dalo by se o předložce *for* uvažovat i jako o uvedení podmětu infinitivního děje? Vyskytl se i jeden případ slovosledu SVOprepO. U dvaceti případů autorka identifikuje nevyjádřený Oi, a to typicky u druhého typu událostního předmětu.

Autorka navrhuje řešení u obtížněji klasifikovatelných případů rozšířením možné sémantické role Oi na *affected recipient* (str. 40). Jak důsledně je uplatňována sémantika Oi u případů jako *give a press interview* (str. 39) či *give opportunity*? Na jakém základě je zařazeno substantivum *opportunity* (str. 40)? Jaká je dle autorky funkce užití událostního předmětu u *give no guarantees* (str. 41, př. 55)?

Oddíl 4.5 se vyjadřuje k modifikaci událostního předmětu (46 předmětů je premodifikováno a 36 postmodifikováno). U premodifikace substantivem je otázkou, zda jeho přítomnost nemůže být kritériem pro vyloučení předmětu jako událostního, neboť by v parafrázi slovesem měl odpovídat adverbialnímu určení (*She gave me good advice – She advised me well.*) – proto viz již zmíněné *interview*, str. 42). Může se autorka vrátit ke svému komentáři př. 61 na str. 44 – proč se zde operuje tzv. *lexical pointers*?

Oddíl 47.6 přehledně tabulkovou formou sumarizuje výsledky předchozích částí.

Poznámky k jednotlivostem:

Obecně: není člen u *object* (11, 12, 13, ...), *beneficiary participant* (str. 14), *15 majority of ...*, 16, 20 *eventive object*, aj.

str. 12 ... *its placement usually depends on the length, i.e. the placement is directed by the end –weight ...*, the length of what?, directed?

str. 13 - *its semantics suggest ...*

str. 14 - *because used to shift the communicative dynamism ?*

str. 16 a jinde – psaní desetinných čísel

str. 18 – členění podtypů realizačních forem?, v b) v jakém smyslu nesdílejí jména význam slovesa? (*life, speech, trouble*)?

str. 20 – lze ilustrovat poslední odstavec oddílu 2.4.3 příkladem?

str. 20 – reference *it: it is claimed not to be possible?*, stejně na str. 28 *it suggests..*, str. 39 *it* ve srovnávací větě

str. 24 – *there are 78 specific realizations*, - jde o rozlišení token/type?, také na str. 26, 34

str. 29 – opakovaně složité vyjadřování množství - *the definite article appears in the total amount of seven instances*

str. 43 – jde o *to-phrase* na stejné úrovni jako *of-phrase*?

Str. 44 – formulace *the heaviness of the phrase ... is not profound enough ?*

I přes výše uvedené komentáře, z velké části související s obtížností zpracovávané látky, je nutno podotknout, že se autorce podařilo zadaný cíl splnit. Při práci postupovala systematicky a dařilo se jí poměrně konzistentně aplikovat dostupná kritéria syntaktická i sémantická.

Po technické stránce je práce zpracována na vysoké úrovni, totéž lze říci i o jazyce práce (upozornit je možno na častější absenci členů a místy komplikovanější způsob vyjadřování).

Závěr:

Jak vyplývá z výše uvedeného, předložená studie Terezy Červenkové kritéria kladená na bakalářské práce splňuje. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *velmi dobře* či *výborně*.

PhDr. Pavlína Šaldová, Ph.D.

V Praze, 15. června 2015